

Kuopion kaupungin
**tilinpäätös
2023**

22.3.2024 | kuopio.fi/tilinpaatos

Kaupunki asettui uuteen toimintaympäristöön

- Kaupungin talouden kannalta keskeisiksi palveluiksi kohosivat varhaiskasvatus ja perusopetus, kun hyvinvointialueet aloittivat toimintansa.
- Veroprosentti pieneni ja valtionosuusrahoitus kutistui ratkaisevasti.
- Talouden näkymät heikentyivät. Asuntorakentaminen pysähtyi. Loppuvuoden Suomi on ollut taantumassa ja työllisyystilanne huonontunut nopeasti.
- Asukasmäärän kasvu oli historiallisen suuri, 1417 asukasta.
- Yritykset Kuopiossa pitivät investoinnit edelleen hyvällä tasolla.
- Geopoliittisten muutoksien ja kriisien vaikutukset näkyvät Kuopiossa. Epävarmuus tulevastakin on kasvanut.
- Itä-Suomen visiotyö ja vaikuttamistyö yhdessä kaupunkien kanssa on noussut tärkeään rooliin.

Kuopio on neljättä vuotta peräkkäin

Suomen toiseksi vetovoimaisin kaupunki

Omat asukkaat antavat
hyvät arvosanat Kuopiolle – asukkaiden
tyytyväisyys korreloi alueen vetovoimaan.

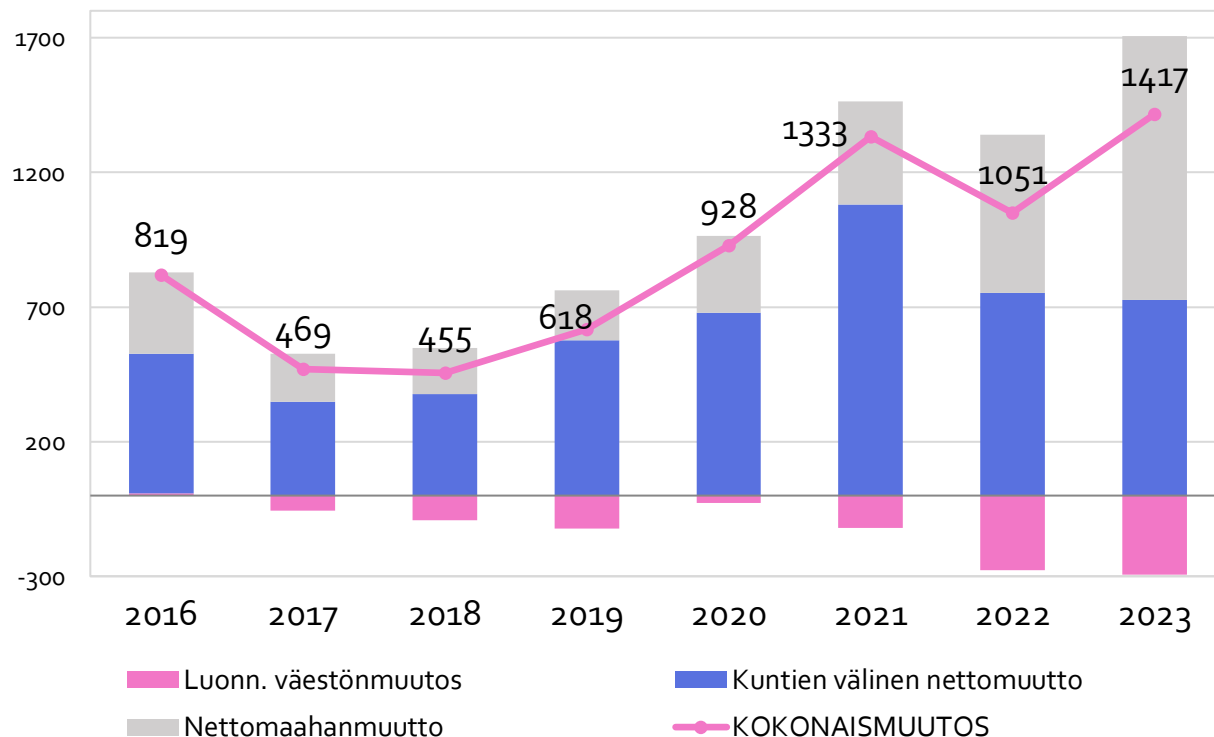
Lähde: T-median Kaupunkien veto- ja pitovoimatutkimus 2024.
Tutkimus selvittää kaupunkien elinvoimaa ja mainetta asukkaiden
sekä potentiaalisten asukkaiden keskuudessa.

Toiminta- ympäristö

Kuopion väestönmuutos 2015–2023

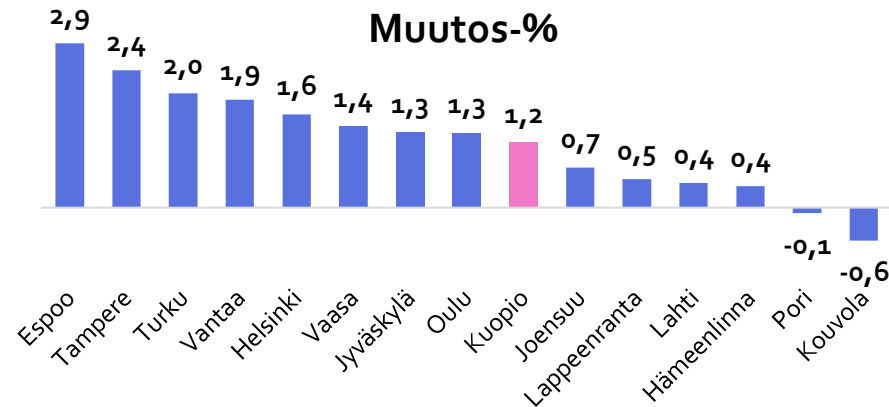
Väkiluku
31.12.2023
124 011
Kasvu
+1417 asukasta
+1,2 %

Ennakkotieto 2023

Luonnollinen väestönmuutos -293
Kuntien välinen muuttovoitto +726
Nettomaahanmuutto +980

Väestönmuutos

15 suurimmassa kaupungissa 2023

Muuttovetovoima kunnittain 2023

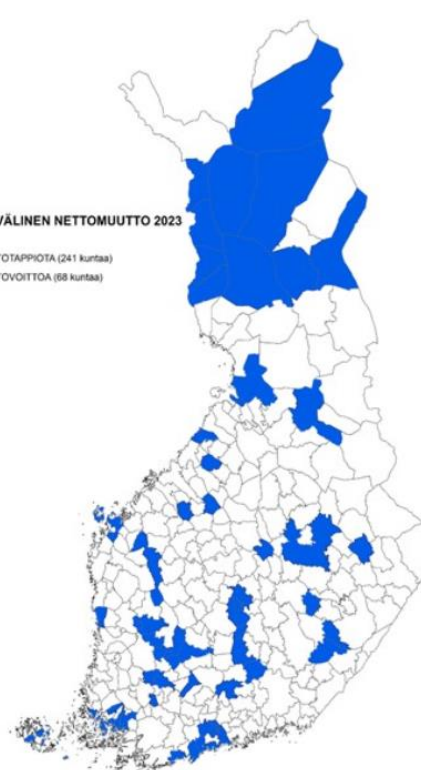
TOP 20-KUNNAT MÄÄRÄLLISESTI 2023

SIJOITUS	KUNTA	KOTIMAASTA	ULKOMAILTA	YHTEENSÄ
1.	Helsinki	2062	8520	10582
2.	Espoo	2303	5076	7379
3.	Tampere	3163	3138	6301
4.	Turku	1430	3166	4596
5.	Vantaa	-937	4804	3867
6.	Oulu	552	1871	2423
7.	Jyväskylä	403	1591	1994
8.	Kuopio	726	980	1706
9.	Lahti	-26	1223	1197
10.	Vaasa	-249	1431	1182
11.	Tuusula	686	273	959
12.	Joensuu	-134	1061	927
13.	Seinäjoki	147	732	879
14.	Lappeenranta	-306	1139	833
15.	Rovaniemi	187	618	805
16.	Järvenpää	205	539	744
17.	Hämeenlinna	-15	710	695
18.	Kerava	204	381	585
19.	Kangasala	473	72	545
20.	Pori	-178	715	537

*Vuoden 2023 tiedot ennakkotietoja

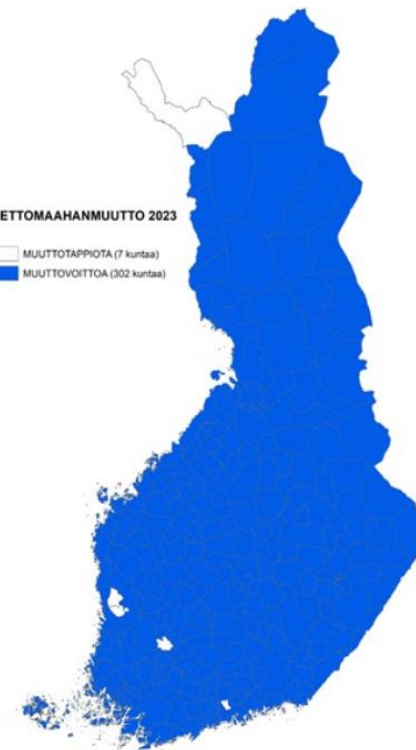
KUNTIEN VÄLINEN NETTOMUUTTO 2023

■ MUUTTOVOITTOA (69 kuntaa)
■ MUUTTOTAPPIOTA (241 kuntaa)

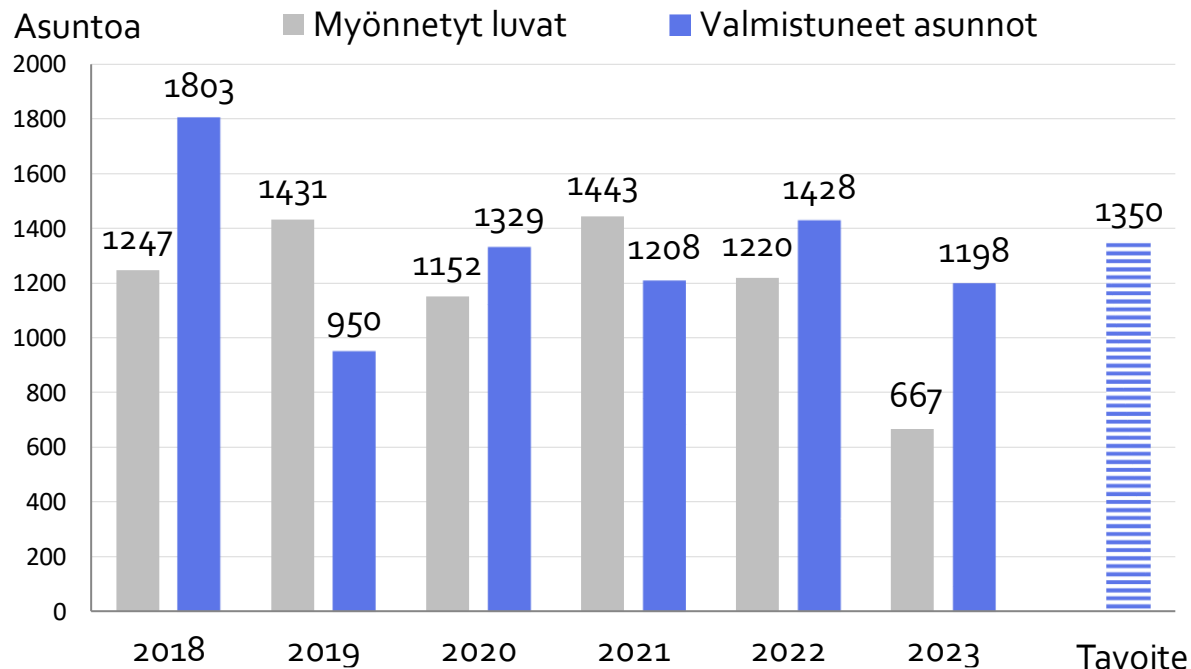
NETTOMAAHANMUUTTO 2023

■ MUUTTOVOITTOA (302 kuntaa)
■ MUUTTOTAPPIOTA (7 kuntaa)

Lähde: Tilastokeskus, väestönmuutosten kuukausitiedot; Kartta ja graafi Timo Aro 2023

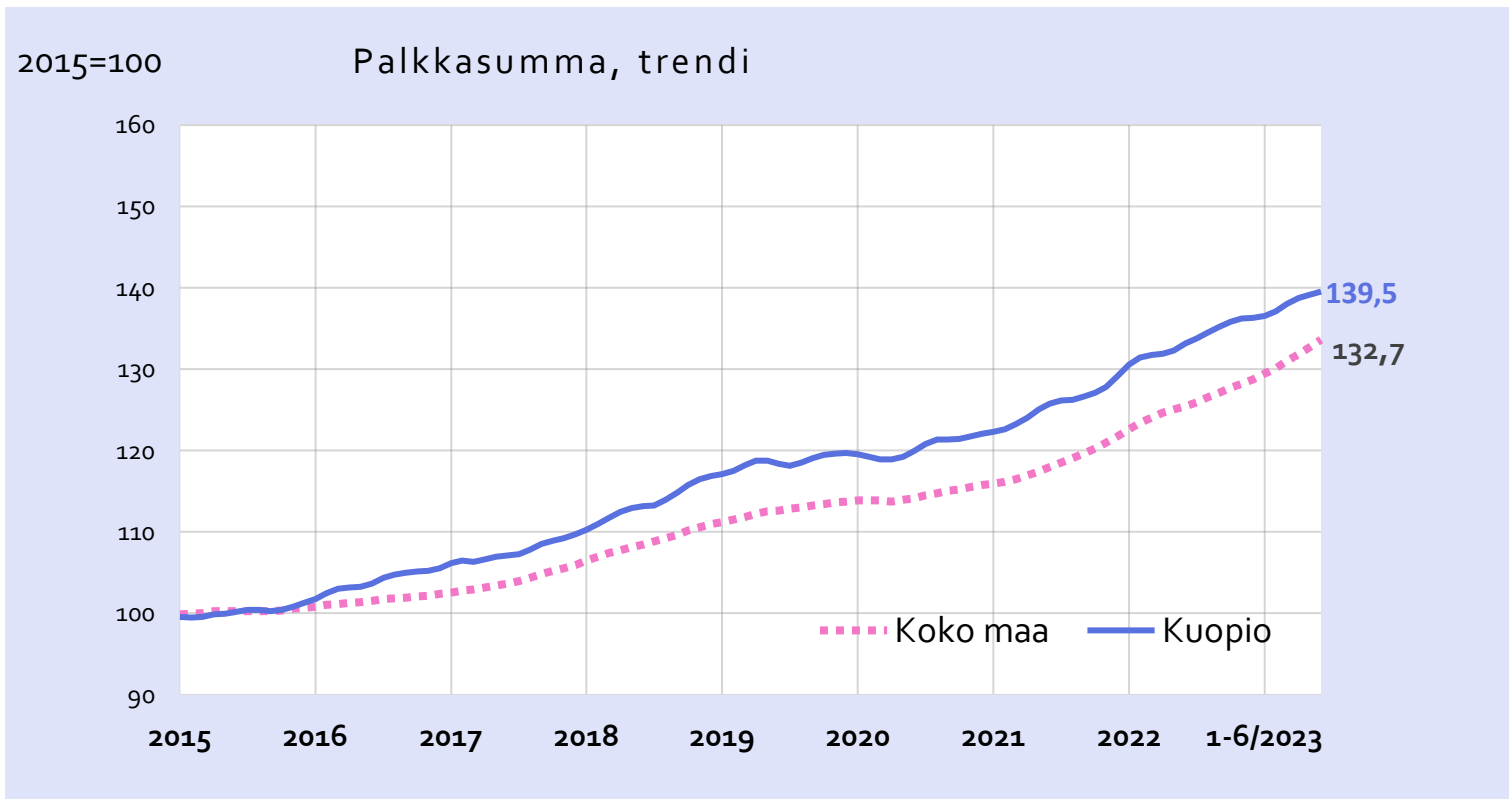
Asuntotuotanto 2023

Vuonna 2023
valmistui
1198
asuntoa

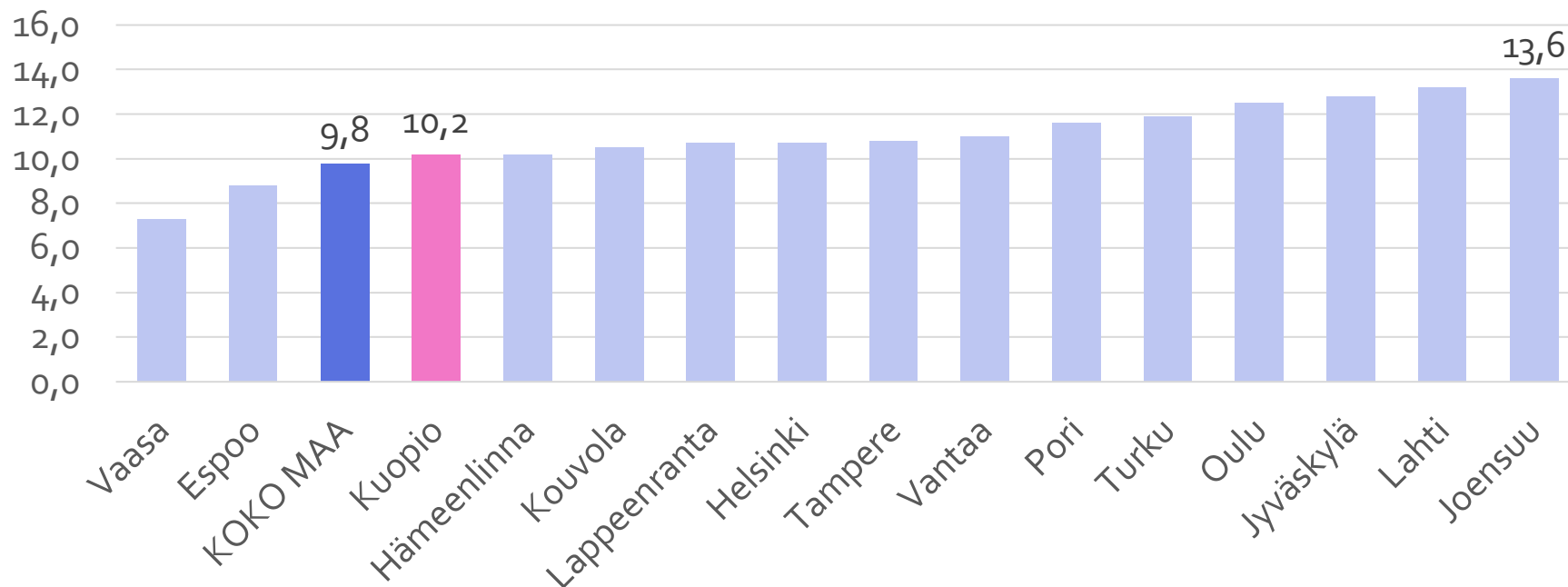
Asuntotuotannon tavoite
vuodelle 2023 oli 1350 asuntoa.

Yritysten palkkasumman kehitys

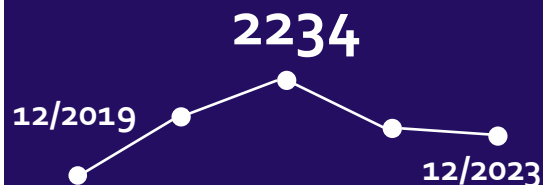
Työttömyys

Työttömyysasteet kaupungeissa 2023 (koko vuosi)

Työttömyys 31.12.2023

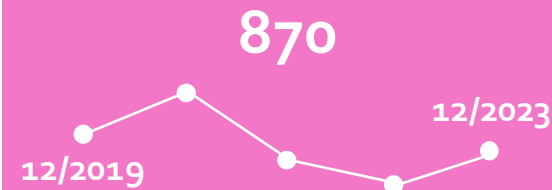
Pitkäaikaistyöttömät

Yli 50-v. työttömät

Alle 25-v. työttömät

Työttömyys-
aste

11,8 %

+1,3%-yksikköä
joulukuun lopussa

Työttömiä
n. **6900**

+900

enemmän kuin
vuosi sitten

Pitkäaikais-
työttömiä

-51

vähemmän kuin
vuosi sitten

Avoimia
työpaikkoja

+1300

-145

vähemmän kuin
vuosi sitten

Tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvoiva ja yhteisöllinen Kuopio

- Kirjastojen kävijämäärä kasvoi edellisestä vuodesta lähes 80 000 käynnillä. Lainausten määrä lisääntyi 60 000 lainalla ja verkkoasiointi yli 90 000 asiointikerralla. Omatoimiratkaisujen myötä aukiolotunteja oli enemmän.
- Liikuntapaikoissa mitattiin 1 582 922 käyntikertaa. Alle 20-vuotiaiden lasten ja nuorten Liikkis-ranneketta käytettiin 119 319 kertaa.
- Kansalaisopiston opiskelijamäärätavoite ylitettiin ja kurssitulot kasvoivat edellisestä vuodesta.
- Museoissa vuosi oli ennätysellisen vilkas. Kuopion museon, Kuopion taidemuseon sekä Kuopion korttelimuseon näyttelyihin tutustui yhteensä yli 129 000 asiakasta. Käyntiennätykset rikottiin sekä Taidemuseossa että Kuopion museossa.
- Nuorisoa onnistuttiin aktivoimaan etenkin Taidemuseon Kannun henki -näyttelyssä, joka keräsi suuren yleisömäärän.
- Tapahtumatuotanto kehittyi merkittävästi (mm. Meidän Kuopio -festivaali). Aukastoiminta siirtyi verkostomaiseen toimintatapaan ja vapaaehtoistoiminnan kehittäminen aloitettiin.

- Tuen tarpeen kasvuun vastattiin: tuen koordinaattori ja konsultaatio sekä tuen tiimit joka koululla.
- Ohjaamotoiminta vakinaistettiin: apua nuorille elämän eri osa-alueilla.
- Ukrainan sodan vaikutukset näkyvät edelleen sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa. Varhaiskasvatukseen on sijoitettu ukrainalaisia lapsia ja esiopetusikäisille on järjestetty valmistavaa opetusta.
- Kieli- ja kulttuuriopettajia palkattiin jokaiselle varhaiskasvatusalueelle tukemaan kieli-, kulttuuri- ja katsomuskasvatusta.
- Perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa opettajien ja erityisopettajien rekrytointi on ollut haasteellista koko kaupungin alueella.
- Alavan päiväkoti avattiin, Sinikellon päiväkotiä rakennettiin, Riistaveden monitoimijatalo otettiin käyttöön, Minna Canthin uuden koulun suunnittelu alkoi.
- Tutkintoon valmistava koulutus laajeni ja kehittyi nopeasti: nuorille parempia valmiuksia hakeutua toisen asteen jatko-opintoihin.
- Kasvatus- ja koulutuspoliittisen ohjelman toimenpiteitä valmisteltiin yhteistyössä kasvatus- ja opetuspalveluissa.

Lasten ja nuorten Kuopio

Elinvoimainen ja kasvava Kuopio

- Yritystonttikysyntä pysyi hyvänä, mutta vapaat tonttireservit ovat niukat.
- Vahva asuntorakentaminen alkoi hiipua aikaisemmasta.
- Kaupunkipolitiikkaa ja yhteistyötä valtion kanssa: kumppanuudet vahvistavat kaupunkiseudun kehittämistä ja uusia innovaatioita (MAL- ja innovaatioekosysteemisopimukset).
- Uusia matkailukohteita rakennettiin Kuopion ja Tahkon alueella. Esim. Metsäkylpylä / Panorama Landscape, Sokos Hotel Tahkon laajennus, Bellanrannan sviitit, Luoto.
- Alueellinen matkailuyhtiö Pohjois-Savon Matkailu Oy perustettiin. Se keskittyy kansainvälisen matkailun kehittämiseen alueellamme.
- Merkittäviä lääkekehityksen ja -teollisuuden investointeja tehtiin: FinVector Oy, Charles River, Mondi PowerFlute ja Juustoportti Pieni-Neulamäki.

Savilahti

- Kehittämisen painopistettä suunnattiin elinvoimaa ja hyvinvointia tuottavaan osaamiskeskittymän yhteistyöhön mm. DI-koulutus, koodikoulu, Valon kaava -konsepti, innovaatioekosysteemit, koulutus-yhteistyö FinVectorin kanssa, kokonaisturvallisuus-teema.
- Heikentyneestä rakentamisen suhdannetilanteesta huolimatta Savilahden alueella oli vuoden loppupuolella talonrakennuksen investointitoimintaa käynnissä noin kolmensadan miljoonan euron arvosta.
- Kaupunkiympäristön toteuttamisessa panostettiin erityisesti Vanhan Varikon ja Yliopistonrannan alueiden tontinluovutusvalmiuksien nostamiseen. Näillä alueilla on paljon sekä toimitila- että asunto-rakentamisen potentiaalia.
- Panostukset kestäväan infrastruktuuriin ja kehitystoimintaan näkyvät mm. kävelyn ja pyöräilyn suosion sekä joukkoliikenteen matkustajamäärien kasvuna.

Opiskelijat

v. 2015: 9 000

v. 2023: 18 650

v. 2035: 22 000

Työpaikat

v. 2015: 10 000

v. 2023: 15 300

v. 2035: 15 000–17 000

Asukkaat

v. 2015: 30

v. 2023: 900

v. 2035: 7000–8000

Kokonaisinvestoinnit
2 mrd. €

Toteutuneet investoinnit
~900 milj. €

Kaupunki/infra ~100 milj. €

Ilmasto- ja resurssiviisas Kuopio

Kasvihuonekaasupäästöt

Kuopion asukaskohtaiset kasvihuonekaasupäästöt ovat pienentyneet 50 % vuoden 2007 tasosta. Tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.

Joukkoliikenne

Joukkoliikenteen matkustajamäärä vuonna 2023 oli 8,5 miljoonaa. Matkamäärä kasvoi yli miljoonalla vuoteen 2022 verrattuna.

Energiansäästö

Kuopion kaupunkikonsernissa säästettiin sähköä ja lämpöä talvikaudella 2022–2023 noin 10,6 miljoonaa kWh (1 milj. €).

Jätehuolto ja kestävä kuluttaminen

Jätepoliittinen ohjelma valmistui ja kierrätysmateriaalien käyttöä testattiin perusopetuksen käsityöoppiaineissa.

Uusiomateriaalit ja kiertotalouskriteerit rakentamisessa

Katu- ja infrahankkeiden kilpailutuksessa otettiin käyttöön kiertotalous- ja vähähiilisyyskriteerit.

Ilmastoviisas ruoka

Kaupungin ruokapalveluissa otettiin käyttöön Ilmastoviksu valinta -merkintä.

Vesien tila

Kuopion alueella sijaitsevien suurten järvien ekologinen tila on suurimmaksi osaksi hyvä.

Uudistuva ja yhdessä tekevä Kuopio

- Keskitetyn koulutussuunnitelman pääpainotuksina olivat mm. esimiestyön tukeminen, digikyvykkyyden kasvattaminen, tietosuoja- ja tietoturvakoulutukset, työturvallisuus ja työhyvinvointi.
- Työhyvinvointi- ja työkykyjohtamisessa uudistettiin työkyvyn tuen toimintamalli. Varhaisen välittämisen menetelmää vietiin käytäntöön.
- Kuopion kaupunki on mukana Työterveyslaitoksen tutkimushankkeessa, jossa tuotetaan uutta tietoa monipaikkatyön eli lähi-, hybridi- ja etätyön vaikutuksista työntekijöiden hyvinvointiin.
- Henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitettiin.
- Vuoden 2023 sairauspoissaolot ovat vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna 3,1 päivää/henkilötyövuosi.

KUOPIO

Kaupunki- konserni

Kuopion kaupunkikonserni 2024

TYTÄRYHTEISÖT

Kuopion Energia Oy
100 %

Niiralan Kulma Oy
100 %

Kuopion Opiskelija-asunnot Oy
100 %

Kuopion Pysäköinti Oy
100 %

Mestar Kuopio Oy
99,7 %

Kuopion Vesi Oy
86 %

Järvisseudun
Työterveys Oy
60,2 %

Servica Oy
47,4 %

Savonia ammatti-
korkeakoulu Oy
51 %

ja 10 muuta tytäryhtiötä

KUNTAYHTYMÄT

Pohjois-Savon liitto
53 %
Savon koulutus-
kuntayhtymä
44 %

Kuopion kaupunki
Palvelualueet
Tilapalvelut

KESKEISET MUUT OSAKKUUDET

Jäte kukko Oy
49,5 %

Sansia Oy
24,2 %

Savon Energiaholding Oy
18,7 %

Monetra
Pohjois-Savo Oy
11,7 %

Istekki Oy
15,4 %

ja 9 osakkuusyhtiötä

Muutoksia kaupunkikonsernissa

Konsernitaseen loppusumma

1,803 Mrd €

Konsernin lainakanta pieneni

-23,1 M€
-186 €/asukas

Konsernin velat ja vuokravastuut

1,085 Mrd €

Konsernin ylijäämä vuodelta 2023

30,6 M€

- Hyvinvointialueen perustamisesta johtuvat muutokset pienensivät kaupungin konsernitasetta 424 milj. eurolla. Sairaanhoidopiirin ja Vaalijalan kuntayhtymät ovat osa hyvinvointialuetta, eivätkä enää kaupungin konsernilaskelmissa mukana. Muutoksia tapahtui useissa eri omaisuus- ja pääomaerissä.
- Lainakantaa ja sen muutosta on tarkastelussa verrattu 1.1.2023 konsernin avaavaan taseeseen, jolloin hyvinvointialuemuutoksen vaikutukset eliminoituvat.
- Uutena osakkuusyhteisönä toimintansa aloitti Pohjois-Savon Matkailu Oy. Kelloniemen Teollisuustalo Oy:n osakkeet myytiin. Hyvinvointialue-uudistus vaikutti konsernitilinpäätökseen yhdisteltäviin yhteisöihin, kun aikaisempi sairaanhoidopiirin välillinen omistus poistui.
- Hyvinvointialueesta on tullut merkittävä omistaja tietyissä yhtiöissä.
- Servica Oy:n liikevaihto ja henkilöstö ovat kasvaneet palvelujen laajennuttua koko maakunnan alueelle.

Tytäryhtiöiden liikevaihdon kehitys

Yritys	Liikevaihto M€	Muutos M€ vuodesta 2022
Servica Oy	148,9	+ 43,2
Kuopion Energia Oy -konserni	124,9	+ 1,9
Niiralan Kulma Oy	56,0	+ 1,4
Mestar Kuopio Oy	35,7	+ 2,7
Kuopion Vesi Oy	32,3	+ 0,4
Järvisseudun Työterveys Oy	13,2	+ 2,9
Kuopion Opiskelija-asunnot Oy	11,6	+ 0,1
Kuopion Pysäköinti Oy	4,1	+ 0,3

KUOPIO

Tulos

Vuosi 2023

Palvelut
501 M€

Investoinnit
93 M€

Vuosikate
457
€/asukas

Toiminta-
katteen
muutos
+12 %

Ylijäämä
2,3 M€

Investointien
tutorahoitus
62 %

10 M€
enemmän
pitkäaikaista
lainaa

Poikkeus- ja kertaerien tilinpäätös

Talousarvion
+5,3 M€:n
ylijäämätavoitetta ei
saavutettu, ylijäämä oli
+2,3 M€

Verotuloihin vaikutti nk.
verohäntä, kun kunnat
saivat tilityksiä vielä
vanhalla veroprosentilla,
vaikutus Kuopiolle n.
25 M€

Pelastuslaitoksen
varallaolokorvausten
mahdollisia suorituksia
varten tehtiin menovaraus

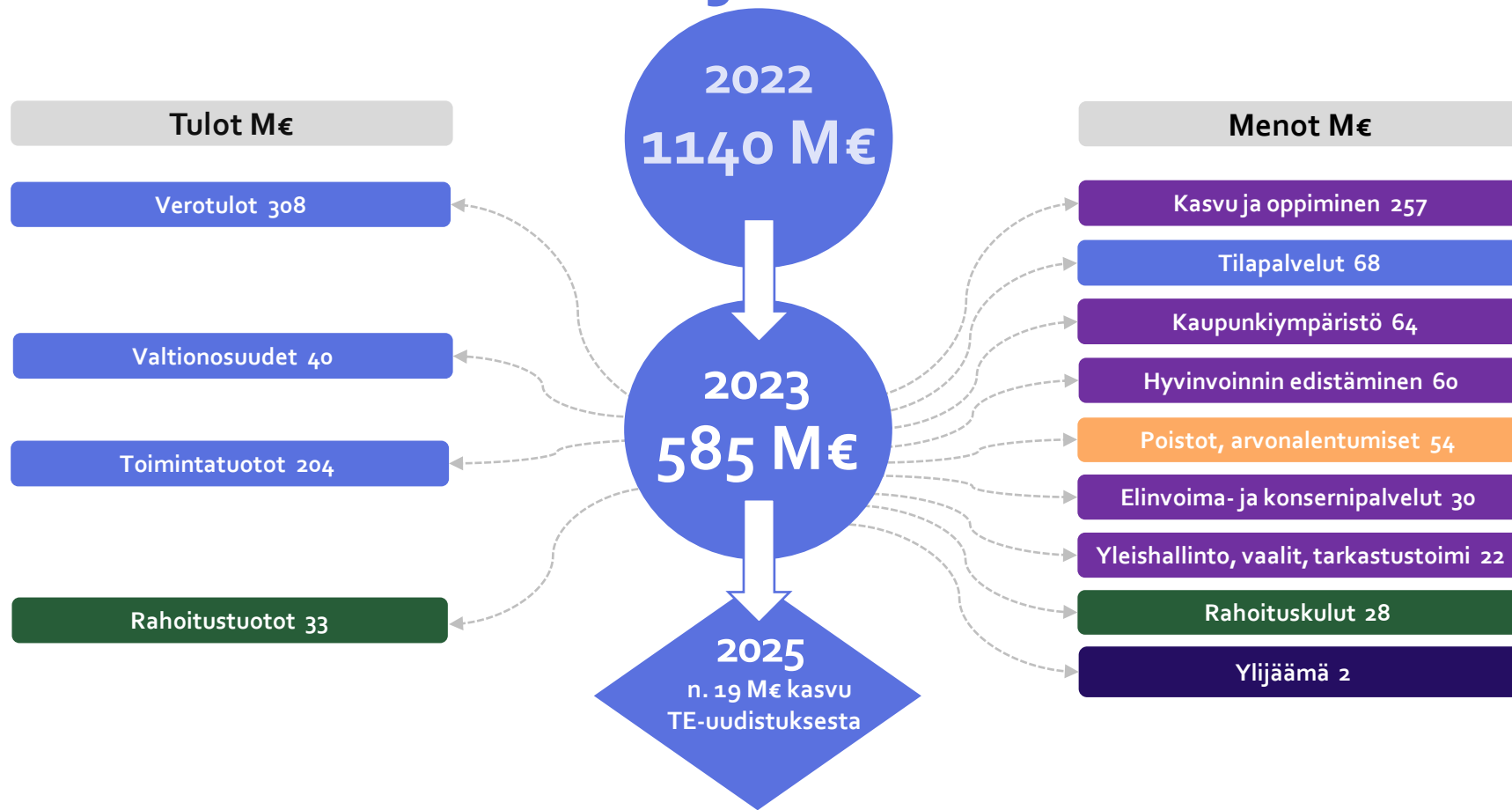
10,2 M€
ilman tätä kaupungin
ylijäämä +12,5 M€

Tämä lisäsi
henkilöstömenoja 6,5 M€
ja rahoituskuluja 3,7 M€

Vertailukelpoinen
toimintakatteen (jossa vuodelta
2022 poistettu hyvinvointialueelle
siirtyneet palvelut ja
lomituspalvelu) kasvu oli
32 M€
12,2 %
josta
Kasvu ja oppiminen 23,4 M€
Yleishallinto 4,5 M€
Hyvinvoinnin edistäminen 3,5 M€

Talouden tasapainon kannalta ylijäämää olisi pitänyt
kertyä selkeästi enemmän.
Tilannekuvaa oli hämärtämässä monta poikkeuksellista
ja kertaluonteista erää.
Seuraavien vuosien suunnittelun lähtökohtana korostuu
tulopohjan riittämättömyys nykyisiin palveluihin.

Tulot ja menot

Palveluja kuopiolaisille 2023

Perusopetus
126 M€

45 %
kaupungin
menoista

Varhaiskasvatus-
palvelut
100 M€

Liikunta-
paikat
11 M€

Museo-
palvelut
7 M€

Teatteri
7 M€

Kirjasto-
palvelut
7 M€

Orkesteri ja
musiikki-
keskuksen
palvelut
6 M€

Nuoriso-
palvelut
5 M€

Uimahallit
5 M€

Ulko-
liikunta-
paikat
3 M€

Lukio-
koulutus
25 M€

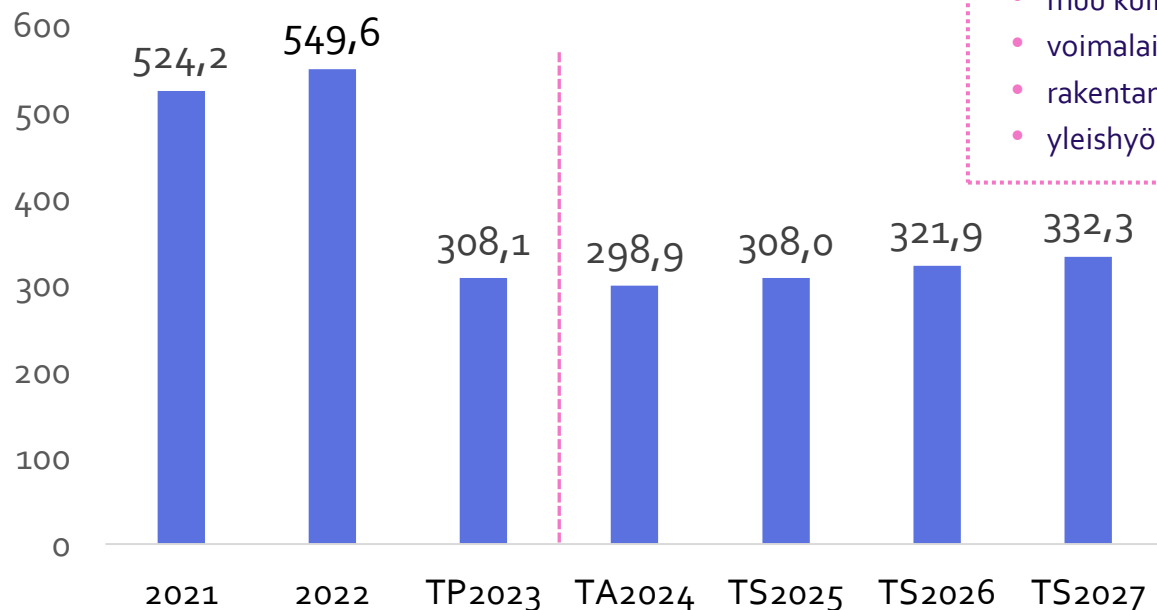
Joukko-
liikenne
23 M€

Rakentamis-
ja kunnossa-
pitopalvelut
22 M€

Työllisyyden
hoito
20 M€

Verotulot M€

Kuopion veroprosentit 2023

Kunnallisveroprosentti 8,11 %

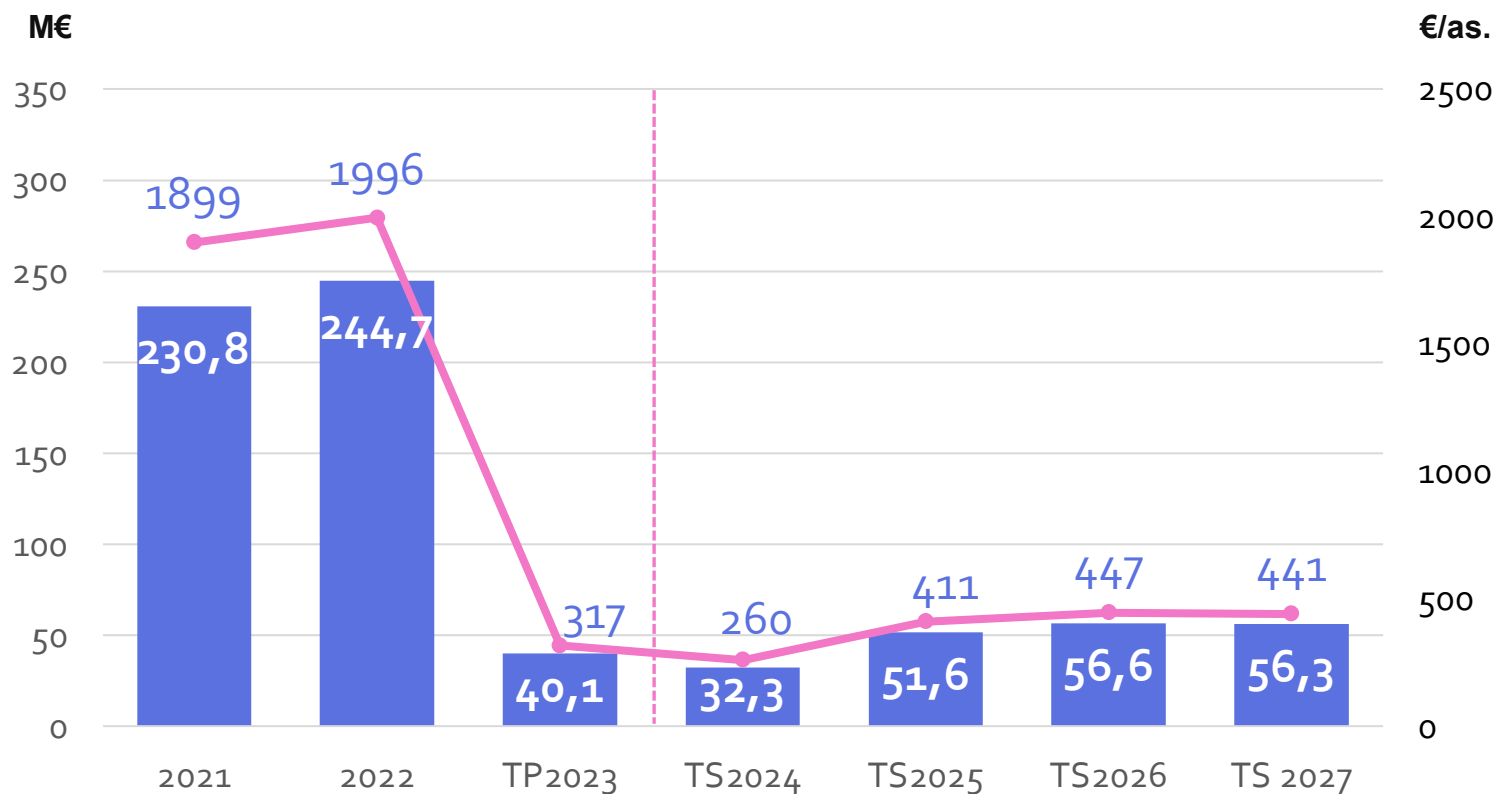
Kiinteistöveroprosentit

- yleinen kiinteistövero 1,30 %
- vakituiseen asumiseen käytettävä rakennus 0,62 %
- muu kuin vakituinen asuinrakennus 1,35 %
- voimalaitosrakennus 2,50 %
- rakentamaton rakennuspaikka 3,00 %
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %

Verotulot 2023, M€

Kunnallisvero	227,8
Yhteisövero	29,8
Kiinteistövero	50,4

Valtionosuudet M€ ja €/asukas

Toimintakatteen toteuma tulo- ja menolajeittain

Toimintakate kertoo kuinka paljon kaupungin palvelumenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vertailukelpoinen*
toimintakatteen muutos
2022-2023

+ 12,1 %

Vertailukelpoinen*
toimintamenojen muutos
2022-2023

+ 6,7 %

* Vuoden 2022 tiedot on vertaistettu poistamalla tiedoista hyvinvointialueelle siirtyneet toiminnot ja lomituspalvelu, joka siirtyi lisälmen kaupungin vastuulle.

	2021	2022	2023	Muutos M€ 2022/2023
Myyntituotot	82,0	85,6	28,9	-56,7
Maksutuotot	43,2	52,1	19,5	-32,6
Tuet ja avustukset	34,7	29,5	13,7	-15,8
Vuokratuotot	122,0	131,2	131,2	±0,0
Muut toimintatuotot	17,4	11,5	11,1	-0,4
TOIMINTATUOTOT YHT.	299,2	309,9	204,4	-105,5
Palkat ja palkkiot	-264,5	-281,9	-158,5	-123,4
Eläkekulut	-60,6	-61,2	-34,1	-27,1
Muut henkilösivukulut	-10,7	-11,8	-6,5	-5,3
Henkilöstökulut yhteensä	-335,8	-356,9	-199,1	-157,8
Palvelujen ostot	-480,7	-509,0	-144,2	-364,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-35,3	-37,2	-25,9	-11,3
Avustukset	-35,1	-40,1	-24,3	-15,8
Vuokratulut	-116,7	-126,7	-104,7	-22,0
Muut toimintakulut	-1,5	-2,3	-2,3	±0,0
TOIMINTAKULUT YHT.	-1 005,1	-1 072,2	-500,7	-571,5
TOIMINTAKATE	-705,9	-762,3	-296,3	-466,0

Toimintakate palvelualueittain

	TA 2023*	TP 2023	TP verrattuna TA (+) paremmin (-) huonommin
	M€	M€	M€
Elinvoima ja konsernipalvelu	-28,2	-27,4	+0,9
Kaupunkiympäristön palvelualue	0,1	3,7	+3,6
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	-47,2	-47,8	-0,6
Kasvun ja oppimisen palvelualue	-241,4	-242,4	-1,0
- josta varhaiskasvatus	-94,6	-95,0	-0,5
- josta perusopetus	-123,0	-123,6	-0,6
Vaalit	-0,2	-0,2	±0,0
Tarkastustoimi	-0,3	-0,3	±0,0
Yleishallinto	-15,1	-19,2	-4,1
TOIMINTAKATE YDINKAUPUNKI	-332,2	-333,5	-1,3
Tilapalvelut	38,2	37,3	-0,9
TOIMINTAKATE KOKO KAUPUNKI	-294,0	-296,3	-2,3

*Muutettu, kaupunginvaltuuston marraskuussa 2023 hyväksymä talousarvio

Tuloslaskelman toteutuminen

	TA2023*	TP2023	Vrt. TA (+) paremmin (-) huonommin M€
	M€	M€	M€
TOIMINTAKATE KOKO KAUPUNKI	-294,0	-296,3	-2,3
Verotulot	307,0	308,1	1,1
Valtionosuudet	39,1	40,1	1,0
Rahoitustuotot ja -kulut	8,6	4,8	-3,8
Vuosikate	60,7	56,7	-4,0
Poistot ja arvonalentumiset	-55,5	-54,4	1,1
Tilikauden tulos	5,2	2,2	-3,0
Tilinpäätöserät	0,1	0,1	±0,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	5,3	2,3	-3,0

*Muutettu, kaupunginvaltuuston marraskuussa 2023 hyväksymä talousarvio

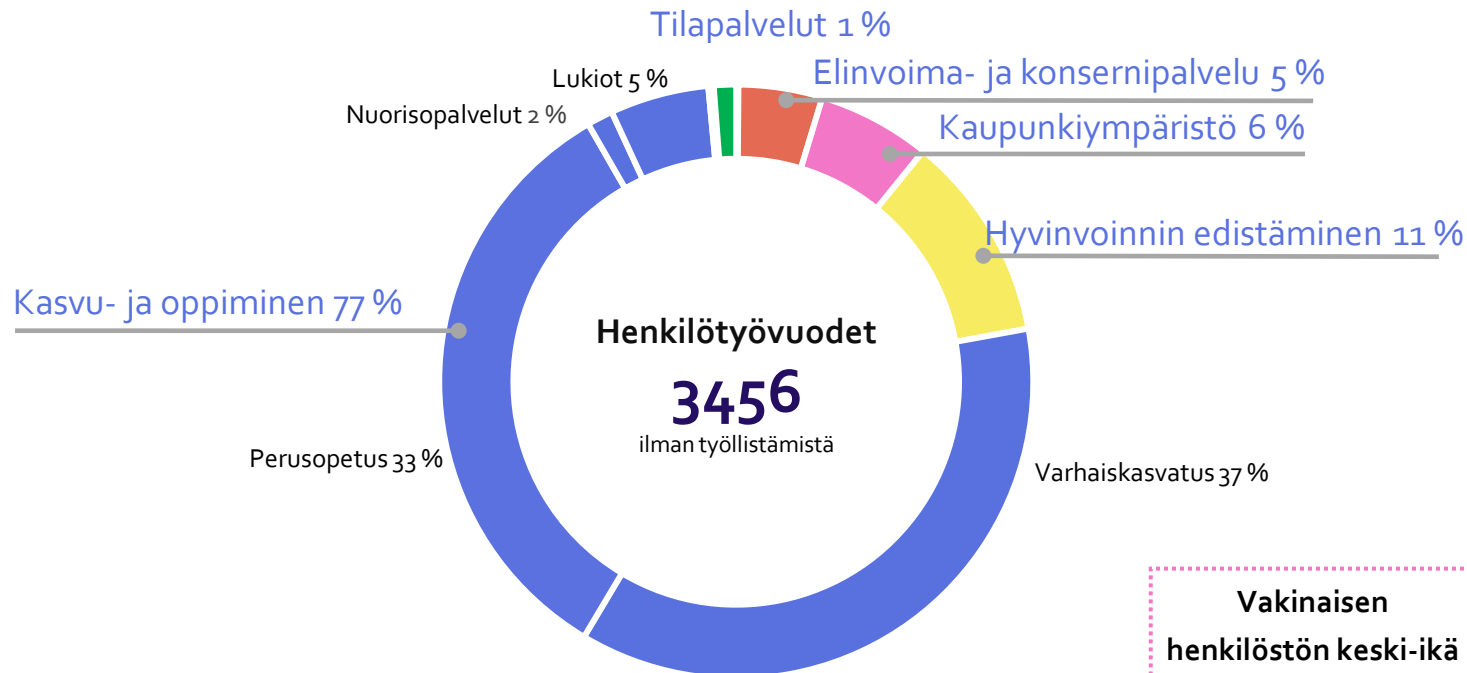
KUOPIO

Henkilöstö

Henkilöstö 2023

Vakinainen henkilöstö
iän mukaan 2023

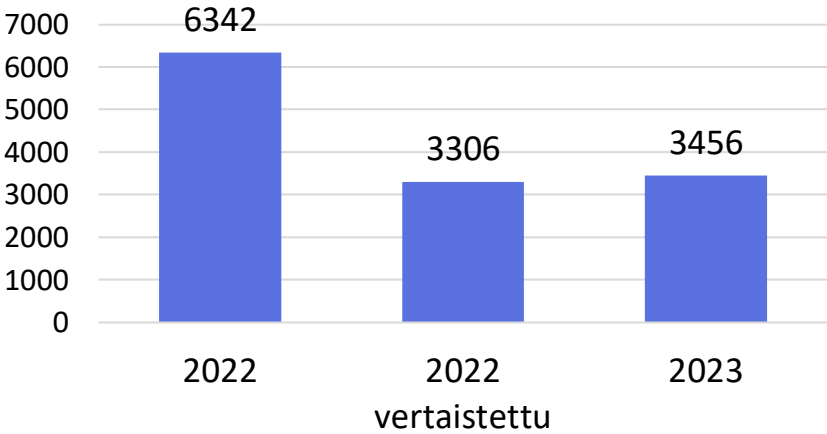

Vakinaisen
henkilöstön keski-ikä

47,4 vuotta

Henkilötyövuosien muutos

Henkilötyövuodet, ilman työllistämistä

Henkilötyövuodet ilman työllistämistä	2022 htv	2023 htv	Muutos htv
Keskusvaalilautakunta	0	0	0
Tarkastustoimi	2	1	-1
Yleishallinto	4	3	-1
Elinvoima- ja konsernipalvelu	135	158	23
Kaupunkiympäristö	216	213	-3
Hyvinvoinnin edistäminen	396	390	-6
Kasvu- ja oppiminen	2511	2649	138
Ydinkaupunki yhteensä	3263	3414	151
Tilapalvelut	43	42	-1
Taseyksiköt yhteensä	43	42	-1
Yhteensä	3306	3456	150

Hyvinvointialueelle siirtyneet

-2907 htv

46 %

Vanhuuseläkkeelle keskimäärin

64,6

vuotiaana

(2022: 64,4)

Vakinaisen henkilöstön osuus

78,8 %

Naisten osuus vakinaisesta henkilöstöstä

78,3 %

Henkilötyövuosien kasvu verrattuna talousarvioon*

+ 106 htv

+ 3,1 %

* Ilman työllistämistä

*) Vuoden 2022 tiedot on vertaistettu poistamalla tiedoista hyvinvointialueelle siirtyneet henkilötyövuodet ja lomituspalvelu, joka siirtyi lisälmen kaupungin vastuulle.

Henkilöstömenojen muutos

Henkilöstömenot 1000 €	2022	2023	Muutos	Muutos-%
Keskusvaalilautakunta	402	301	-102	-25,2 %
Tarkastustoimi	182	168	-13	-7,4 %
Yleishallinto	4 072	7 000	2 928	71,9 %
Elinvoima- ja konsernipalvelu	10 453	12 680	2 227	21,3 %
Kaupunkiympäristö	13 613	13 691	79	0,6 %
Hyvinvoinnin edistäminen	20 714	21 823	1 109	5,4 %
Kasvu- ja oppiminen	124 498	140 705	16 207	13,0 %
josta perusopetus	61 693	68 947	7 254	11,8 %
josta varhaiskasvatus	47 199	54 165	6 966	14,8 %
Ydinkaupunki yhteensä	173 933	196 368	22 435	12,9 %
Tilapalvelut	3 509	2 759	-750	-21,4 %
Yhteensä	177 442	199 126	21 684	12,2 %

**Henkilöstö-
menojen kasvu
2022 /2023 ***

+21,7 M€

+12,2 %

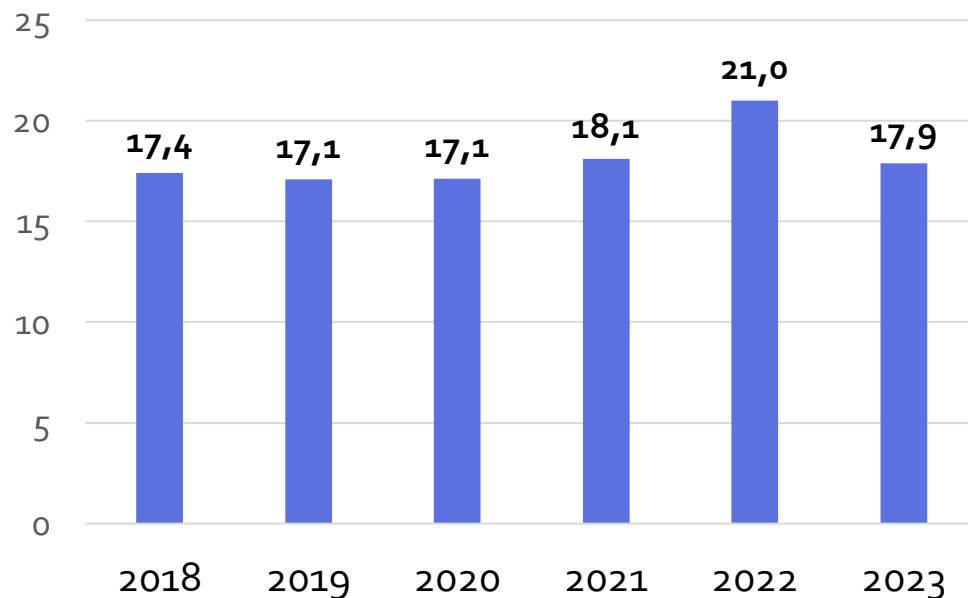
Yleishallinnon kasvua selittää
menovaraus 6,5 M€
varallaolokorvausvaatimuksia
varten.

*) Vuoden 2022 tiedot on vertaistettu poistamalla tiedoista hyvinvointialueelle siirtyneiden palvelujen ja lisälmen kaupungin vastuulle siirtyneen lomituspalvelun vaikutus

*) Vuosi 2023 sisältää pelastuslaitoksen varallaolokorvausvaatimuksiin varautumisen 6,5 M€.

Sairauspoissaolot pv/henkilötyövuosi

Sairauspoissaolot pv/henkilötyövuosi

Keskeiset sairauspoissaolojen syyt:

- 1 Mielenterveys
- 2 Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet

Sairauspoissaolot 2023

17,9 pv/htv

Tavoitteena oli vähentää sairauspoissaoloja vuonna 2023 tasolle 16 pv/htv.

KUOPIO

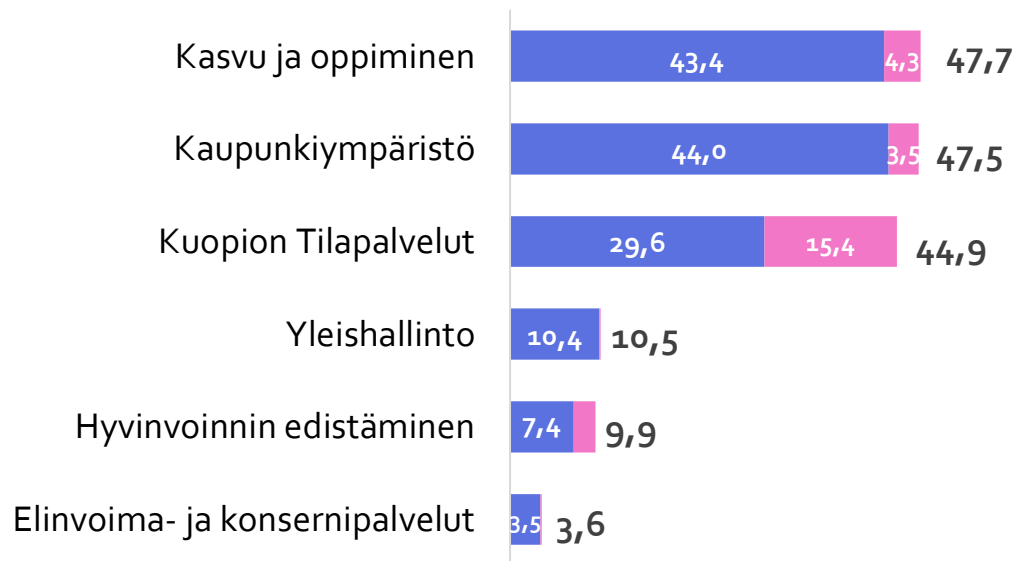
Palvelujen ja tavaroiden ostot

Palvelujen ja tavaroiden ostot M€

■ Palvelujen ostot

■ Aineet, tarvikkeet, tavarat

**Palvelujen ja
tavaroiden ostot
yhteensä**

164,3 M€

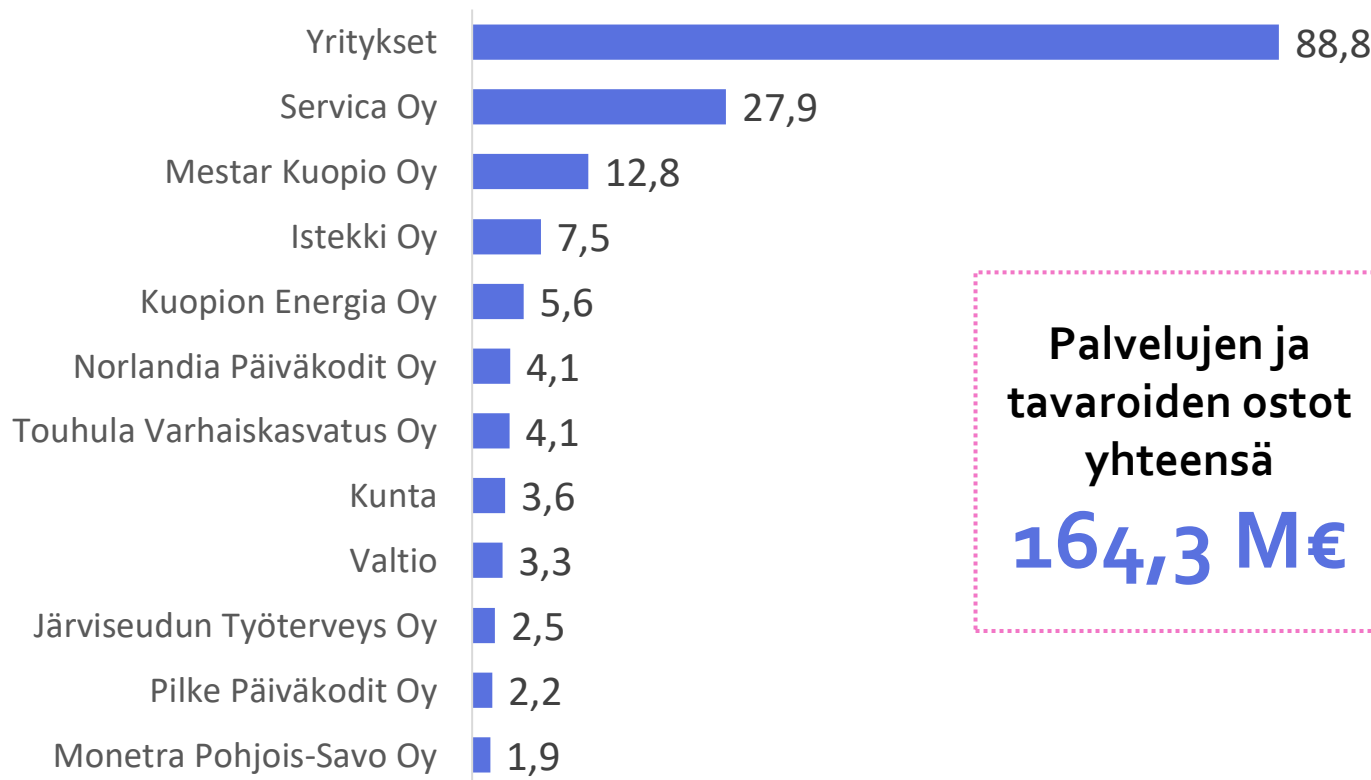
Palvelujen ostot

138,4 M€

**Aineet, tarvikkeet,
tavarat**

25,9 M€

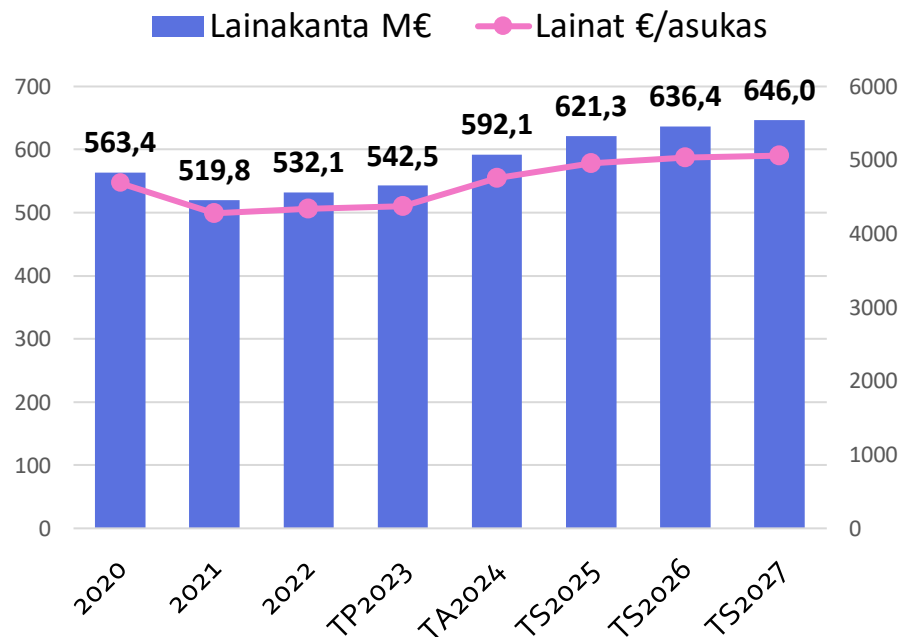
Suurimmat ostot toimittajittain M€

Rahoitus

Lainakannan ja korkomenojen kehitys

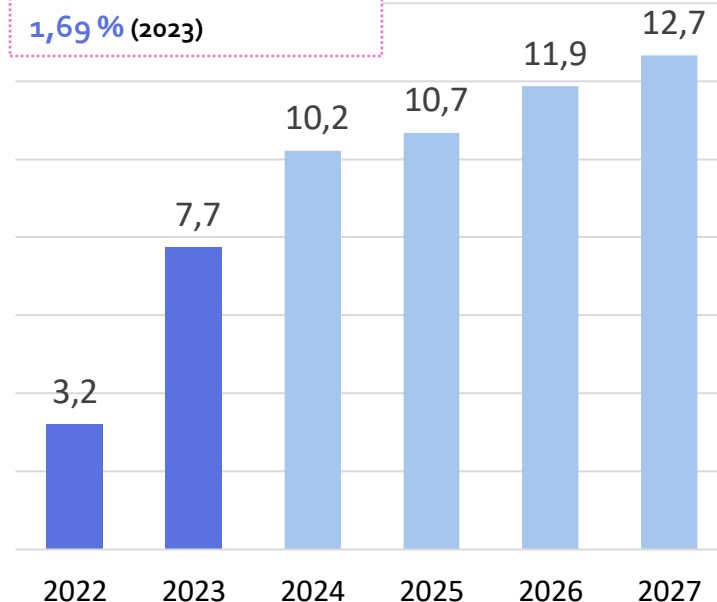
Lainakanta €/asukas vuonna 2023

4374 Kuopion kaupunki

3324 koko maan ennakkotieto

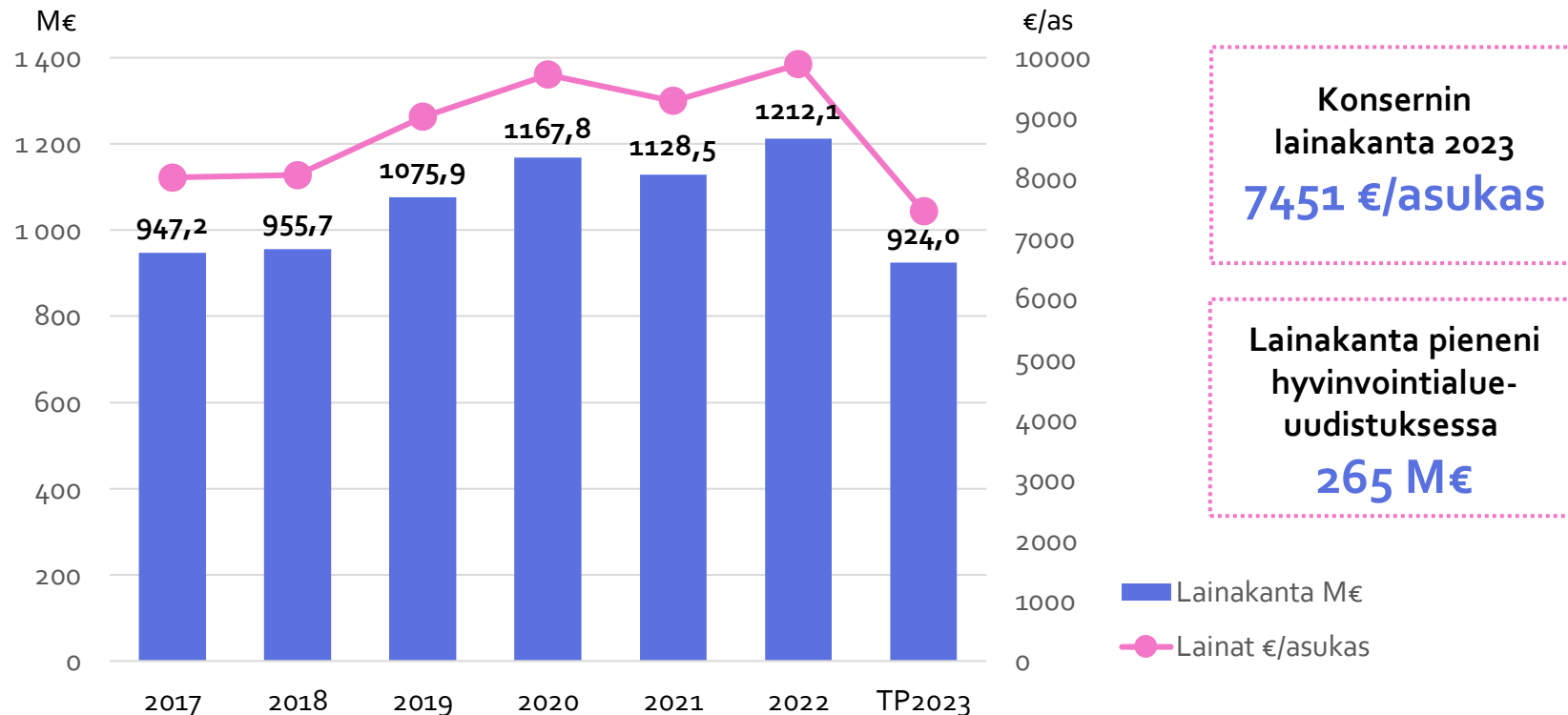
Lainasalkun kesikorko

1,69 % (2023)

Toteutuneet pitkäaikaisten lainojen korkomenot M€ ja korkomenojen kehitys taloussuunnitelman mukaisella lainanotolla.

Konsernin lainakanta ja vuosimuutos M€

Investoinnit

Kaupunkikonsernin investointeja 2023

Kunnallistekniikka

22,4 M€

Kuopion Energia

28,6 M€

Koulut

5,6 M€

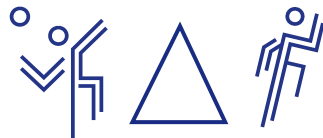
Vuokra-asunnot

18,6 M€

Kuopion vesi

12,5 M€

Savilahden Luola

22,5 M€

Päiväkodit

5,2 M€

Liikuntapaikat

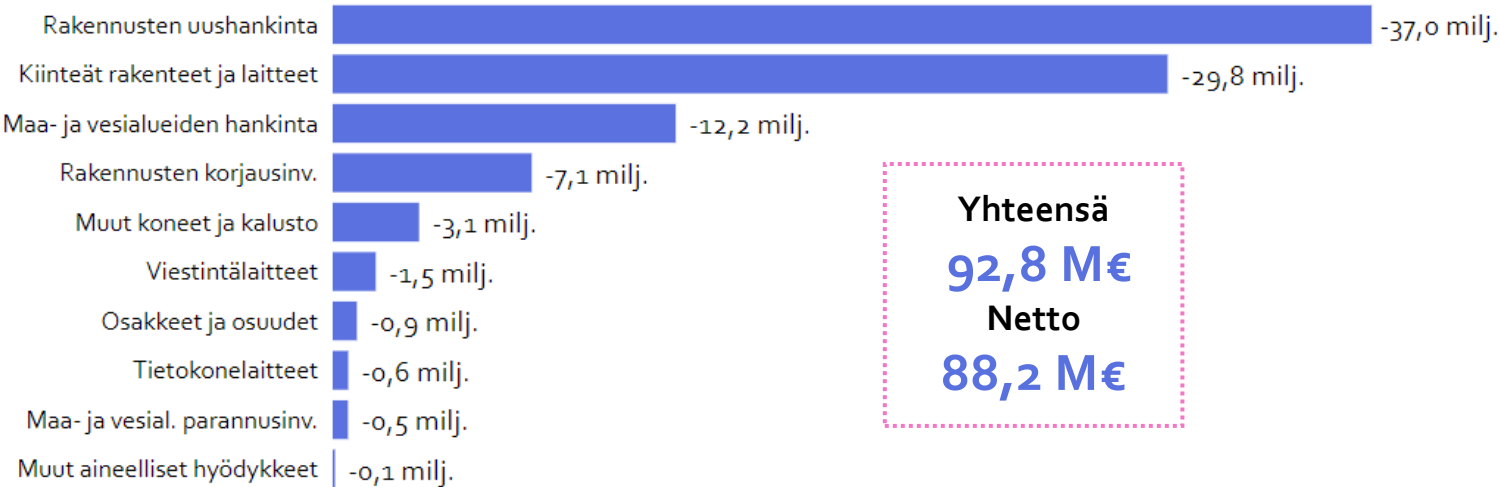
3,7 M€

Puistot ja
virkistysalueet

3,6 M€

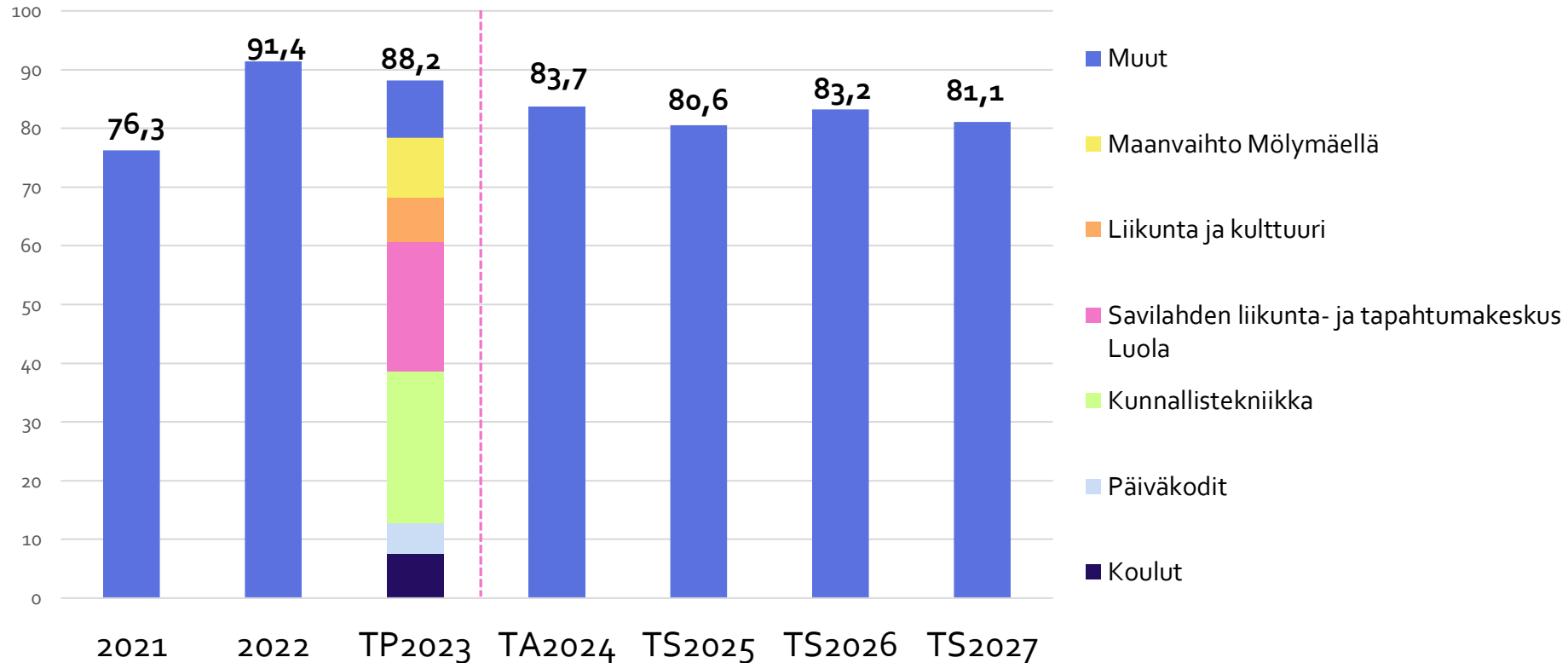
Kaupungin investoinnit 2023, brutto M€

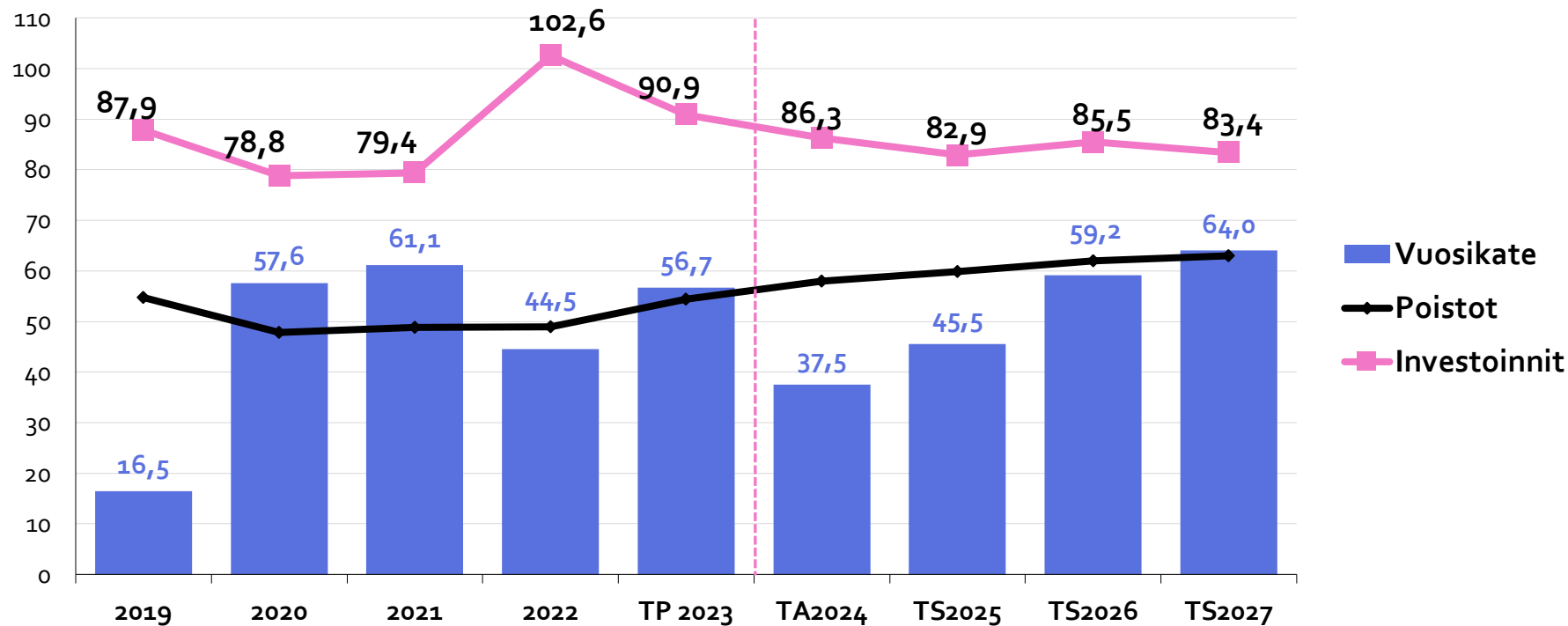
Rakennusinvestoinnit mm.	M€
Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskus	22,5
Riistaveden yhtenäiskoulu	5,7
Pienet investoinnit	5,3
Sinikellon päiväkot	5,0
Taidemuseon kokoelmatilat	2,2
Lvis-teknisten järj. peruskorjaus	1,8
Pääkirjaston yläpohjan peruskorjaus	1,5

Yhdyskuntarakentaminen mm.	M€
Asuinalueiden uudis- ja täydennysrakentaminen	6,3
Savilahden alue	4,1
Liikuntapaikat	3,7
Katujen peruskorjaukset	3,3
Hulevesiverkoston rakentaminen	3,0
Ulkoilu- ja leikkipaikat	2,5
Elinkeinoihin liittyvät hankkeet	1,2
Maaseututaajamat	0,4

Investoinnit, netto M€

Talouden tasapaino

KUOPIO

Tilinpäätöksen tunnusluvut

Tuloslaskelman tunnusluvut

	Kaupunki					Konserni				
	2023	2022	2021	2020	2019	2023	2022	2021	2020	2019
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	27,3 %	19,9 %	20,9 %	18,9 %	21,4 %	63,5 %	49,4 %	50,7 %	48,5 %	53,4 %
Vuosikate / Poistot, %	104,2 %	90,9 %	125,3 %	119,6 %	30,2 %	134,6 %	127,1 %	147,0 %	144,2 %	107,4 %
Vuosikate euroa/asukas	457	363	503	476	138	1 176	1 333	1 502	1 405	1 046

Taseen tunnusluvut

	Kaupunki					Konserni				
	2023	2022	2021	2020	2019	2023	2022	2021	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	47,9 %	48,5 %	49,9 %	47,4 %	49,8 %	33,4 %	28,2 %	28,9 %	26,9 %	26,7 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	131,2 %	65,4 %	65,3 %	73,7 %	68,8 %	130,6 %	100,0 %	96,4 %	104,6 %	96,6 %
Kertynyt yli-/alijäämä, milj. €	186,7	184,4	188,7	176,2	157,1	142,1	128,8	101,2	55,4	10,7
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 506	1 504	1 553	1 466	1 317	1 146	1 051	833	460	90
Lainakanta* 31.12., M€	542,5	532,1	519,8	563,4	487,9	924,0	1 212,1	1 128,5	1 167,8	1 075,9
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 374	4 341	4 277	4 687	4 090	7 451	9 887	9 284	9 715	9 020
Lainat ja vuokravastuut 31.12., M€	619,0	636,0	597,2	643,6	570,6	1 085,0	1 408,2	1 265,3	1 315,5	1 266,3
Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas	4 991	5 188	4 913	5 354	4 783	8 749	11 487	10 409	10 944	10 616
Lainasaamiset, M€	240,5	247,1	254,0	260,8	256,7	0,6	0,6	0,7	0,8	0,7
Konsernin henkilöstön lukumäärä keskimäärin						6 982	9 645	9 478	9 340	10 076

Konsernitunnuslukuihin vaikuttaa Hyvinvointialueelle 2023 alussa siirtyneiden toimintojen poistuminen konsernitaseesta.

**Kaupungin ja konsernin tytäryhtiöiden käytössä olevan konsernitilin käsittely tilinpäätöksessä muuttunut.*

Lainamäärä ja sen pohjalta laskettavat tunnusluvut muutettu myös vertailuvuosien osalta.

Vaikutus kohdistuu kaupungin tunnuslukuihin.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

	Kaupunki					Konserni				
	2023	2022	2021	2020	2019	2023	2022	2021	2020	2019
Investointien tulorahoitus, %	62,3 %	43,4 %	77,0 %	72,7 %	13,6 %	89,6 %	68,5 %	78,7 %	72,3 %	51,0 %
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, M€	-25,0	-38,7	19,4	37,9	40,9	-155,5	-183,9	-159,2	-156,5	-138,9
Rahavarat * 31.12., M€	94,5	112,7	127,7	203,5	126,8	157,9	252,0	231,6	296,9	217,8
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	0,8	1,1	1,0	0,4	1,2	1,1	1,3	1,1	0,9
Kassan riittävyys, pv	60	37	45	73	39	56	53	51	70	49

*Kaupungin ja konsernin tytäryhtiöiden käytössä olevan konsernitilin käsittely tilinpäätöksessä muuttunut ja luvut muutettu takautuvasti, samoin Kassan riittävyys tunnusluku. Vaikutus kohdistuu kaupungin tunnuslukuihin.

Talouden tasapainon ja kasvun vahvistamisen haaste

Rakennetaan itse kasvun ja elinvoiman edellytyksiä. Luodaan mahdollisuuksia eri toimijoille. Tehdään uusia avauksia, mm. kokonaisturvallisuuden osaamisen keskittymän synnyttäminen.

Aito kumppanuus hyvinvointialueen kanssa.

Kuopion kasvukeskuksen säteily koko Itä-Suomeen. Toimivien yhteyksien välttämättömyys ja saavutettavuuden parantaminen edunvalvonnan keskiössä.

Valtio-kunta-suhteen tulevat ratkaisut rahoituksen riittävyyden kannalta. Valtionosuusuudistuksen valmisteluun vaikuttaminen.

35 M€:n tasapainotus-tehtävä kaupungin taloudessa. Vaikutukset palveluverkkoon, palvelujen laatuun, henkilöstöön ja investointitasoon.

Asukkaiden kriisitietoisuuden lisääminen, koska talouden tilanne koskettaa kaikkia. Uudistuminen on elinehto, jotta palveluja voidaan tarjota jatkossakin.

TE-uudistus 2025 muodostaa uuden työllisyysalueen, jossa Kuopio palvelee

- 11 kuntaa,
- 80 000 henkilön työvoimapohjaa sekä
- 15 000 työnhakijaa kuukausittain.

Yhdessä yritysten, hyvinvointialueiden, oppilaitosten, yrittäjäjärjestöjen ja elinkeinotoimijoiden kanssa syntyy uudenlainen ekosysteemi.

KUOPIO

Kuopion kaupungin tilinpäätös
ja siihen liittyvät materiaalit:

kuopio.fi/tilinpaatos

